

אלמנה ניזונת פרק עשר כתובות צמ.

עין משפט
נר מצוה

ל א מיי פ"א מהל
שלוש הלכה ד סמנ
עשין פכ טו"ע ח"מ סי'
קפב ספ"ק ח:
ל ב מיי שם טו"ע שם
ספ"ק ט:
ל ב מיי פ"ז מהלכות
מעילה הלכה ד סמנ
עשין ר"י:

תוספות ר"ד

הא לא תבעי לך דודאי
מוסיף על דבריו הוי.
כי תיבעי לך דא"ל זבין
לי כורא ואול חובין ליה
ליכתב מאי מי אמרינן
א"ל דטבא לך עבדי לך
ודלמא לא מצטרכי לך
וזוי ואי מצטרכי לך זוי
הדרת חובין. א"ד מצי
א"ל לא ניהא לי דניפוש
שטרי עלי וסוגיין דמוסיף
ע"ד הוי (הויא) דאמר

(א) מעילה כל... (ב) ג' ו' א
(ג) [מסכתא דמעילה פ"ב,
(ד) "ב"מ טו, טז. (ה) "ע"ש
הערב], (ו) [בבב"א פ'גפני
ליפא הכי אלף כן כתיב
כתיב' מה עשה לך מכל
שכני י שקלים הרי טבן שש
מאות שקלים שנאמר ויתן
דוד אלטן כו' עב"ל הרי
דמפרש ג"כ כמו דמסק
הש"ס צנחוס קטו:
שהבילו מוס' בטמון ואולס
במס' שבעות מד: ד"ה
התקבלת תבין דבר זה בשם
אגדת שמואל וצנחוס קטו:
ד"ה גבה וצנחוס ג' ד"ה
דמודבנה תבין כטו בשם
המדרש (ו) ו"ל כלל שני
דינין של כסף. מהרש"א,
(ח) [וע"פ מוס' שבעות
מד: ד"ה התקבלת וכו'
ומוס' כבודת ג' ד"ה
דמודבנה ומוס' ב"מ מד:
ומוס' צנחוס קטו: ד"ה
גבה].

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נתן וכו' לפי
שאלת הטוב ואחד הנוטל
נתן קולבון.]

מוסף רש"י

והלך והביא לו בשלש
חלקי. בשלש דייני (ו"ל)
פלגי. רש"י כסף שהיא
חצי דינר זהב, שניהם
מעלה. דפגל הבית נעשת
שלימותו ביותר מכדי
פוטוה השלש מעל ביותר
משהו פוטוה. חלוק קטן
רע. ולא עשית שלימותו
כלל (שם).

הא מדיספא בדאזויל בו'. ללא אפשר לפרש לאחרון יפה מנה ודינר
צמנה ודינר ומאי צמנה צמנה שלה דהא כמובנת ד' מאות
וזוי ותימה אי דזיילא מאי איריא זילא דללא זילא נמי מכרה בטל
ומנינו למימר דתנא סיפא לגלויי רישא דבללא זילא עוד מנינו למימר
דהוה אמינא טפי הוי מעביר לא
זילא דמכרה שוה מנה ודינר צמנה
ודינר מהיכא זיילא: **נתן** לו דינר
ש"א והב. תימה לפי מה דאמרין
בזהב (ב"מ מד:) דינר של כסף אחד
מעשרים וחמשה דינר של זהב הכי
קאמר הכא והביא לו בשלש חלקי
ובשלש טלית הל"ל בשלש ותזי דינר
חלקי וכן טלית ועוד לא מנינו מנה
הקדמוני מופגל משלנו כל כך להוקיר
את הזהב ולהיול את הכסף דעכשו
לא מנינו שיהא יקר הזהב על הכסף
יותר ממשקלו אלא שנים עשר שקלים
ועוד קשה ההיא דצנחוס פרק י'
צנחוס (דף ג' ט) גבי פדיון הבן דקאמר
התם דקא יהיב ליה דינר טריינא
שייפא ומהדר ליה שמואל חווח ופריך אי
הכי עשרים נכי דנקא הוה אלף יהיב
ליה זוזא ושמואל והשתא תימה על
הלשון דקאמר זוזא ושמואל הוה ליה
למימר חומשא מהדר ליה דהכל אחד
אלף הכי פירושו ועיקר דיינר של
זהב פי שנים דינר של כסף לפי שכד
וגם עב הוא מדינר של כסף כדאמרין
באלו טרפוט (חולין דף נה:) ובזילאי
מסכת חגיגה (דף ק"ג טו.) כעזי דינר
זהב כדכ דין קפ הכסף ושוקל דינר
זהב פי שנים דינר של כסף לפיכך
דינר של זהב נמכר בעשרים וד' של
כסף אבל משקל למד במשקל אין שוה
משקל של זהב אלא י"ב של כסף
וכן מוכח בהגדת דר' אליעזר בן
הורקנוס (פרק לו') דקאמר כתיב
שקלי זהב שש מאות וכתיב וכסף
שקלים חמשים הא למדת ששקלים
ג' של זהב שוים שש מאות של כסף
אם כן נמצאת למד שמשקל של זהב
י"ב של כסף וזה אלא י"ב של כסף
כשהוא מוזקק ושחוט וע"ג דצנחוס
פ' בתרא (דף קטו:) פריך להני קראי
ומשני להו צנחון אחר מיהו לפי
פשטות של מקראות משמעוהם לפרש
כמו בהגדה דר' אליעזר ואין מקרא
שהקטנית

הא מדיספא בו'. דמרתו גדאזיל למה לי לאשמועינן: דאזויל
בדיספא. שלא היה לה עוד עליהם כלום שהרי צאחרון עטמה:
אלל צידה. כגון שטעמה אלל אחד
עליה שהרי יש לה עוד לגבות ולמכור
בקרקעותו וכ"ש שאין כלן שמות
שיעור אונאה: **נתקבלה כסופה.**
ולא אמרינן מכרה בטל: **הסס הוא**
דאיסתלקא לה. צמכירה ראשונה
מהאי צינא לגמרי וליכא למיגזר
מדי אלל הכא דצמכירה ראשונה
לא איסתלקא לה אימא חס עטמה
צמנה ראשון נמי יהא מכרה בטל:
אטו מנה אחרון. ללא יתאי למימר
מכרה קיים קא משמע לן דלפ"ה
דוקא דטעמה צמנה אחרון אלל צמנה
ראשון מכרה קיים: **דאי לא מלטרי**
לך זוזי. ומתחרט צמכירתך לא היית
יכול לחזור חס מכרתיה: **דינר של**
זהב. שוה כ"ה דינרין כסף כדאמרין
בזהב (צ"מ מד:) והס ששה פלעים:
והביא לו בשלש פלעים חלקי. דהוי
דומיא דזבין ליה כורא וזבין ליכתב
שהרי זכור למכור כל הדינר בחלוק:
אמאי מעל אע"ג לדיכא למימר
הכא טעמא דלפושטי שטרי מיהו אי
צעלמא מעביר על דבריו הוי על
כרחין לא עשה שלימותו: **שוה שש.**
דהוה ליה עשה שלימותו בחלוק צמ
שש אמר ליה: **אטלית.** שהסלעים
האחרונים מדעתו והיאלס ולא
מדעתו צעל הבית: **רע צדמיס.**
שקנאו צדמיס מועטים והוה לזיו
לקנותו בשש. **וא"ת** מאי אכפת ליה:
דא"ל אי אייתים לי ששים כל שכן.
דמרווחת טפי דהוי שוה תרתי סרי
פלעים גדולים שהלוקח הרבה צידד
מוחלי גביה טפי: **דיקא נמי.** דרע
דקאמר ר' יהודה רע צדמיס קאמר
וצלחיתיה ליה שוה שש וטעמא
כדאמרן מדקמני מודה צקטנית
דהתם לא מני למימר כל שכן דאי
מיימת צדינר זהב היה שוה יותר
מכפלים דהו מוחלי גבן טפי:
שהקטנית

יזאל מידי פשוטו והשתא אתי שפיר ההיא דצנחוס (דף ג' ט) מהדר ליה זוזא של הכרעות שנותן קולבון לכל (דף ט) דינר של כסף דדינר של זהב נמכר בכ"ד
של כסף ולכל ז' דינרין של כסף דהיינו חצי סלע אדם נותן הכרעה דתנתן צפ"ק דמסכת שקלים (דף ג' ט) הנותן סלע ונוטל שקל נותן שני קולבנות
ומפרש בגמרא לפי שאחד הנותן ואחד (דף ט) השוקל נותן קולבון אלמא בכל שקל ושקל נותן קולבון ובסלע איכא ז' שקלים דרובין והתם
בשקל דרבנן איירי וכדתנן צפ"ק דשחיטת חולין (דף ט) ובפ"ק דשקלים (דף ג' ט) ומיימת לה צפ"ק בתרא דציצה (דף ט) האחין והשותפין
שחייבין בקולבון פטורין ממעשר צמנה ומפרש רש"י האחין שחלקו וחזרו ונשתתפו חייבין בקולבון ככל ישראל שהוקקו ליתן מחצית השקל
צראש חדש אדר לקרבנות צבור והטילו עליהם חכמים על כל אחד ואחד דהוסוף קולבון לכל חצי שקל שיצא דהיינו שקל דרבנן דסלע
היינו שקל דאורייתא ומפני שהם חלאי שקלים חמיכות דקות ופעמים שמחליפין אותו צמנים ונותנים הקולבון בזהב שכן מנהג כשמוכרין
לשולחני שוקלין לו ציומר ואמרו חכמים הוימור לקולבון לכל משקל ומשקל וצדין הוא דהני אחין שמציאין שקל שלם צינייהם לא יתנו
כי אם קולבון אחד לפי שאין שם אלף משקל אחד אבל חכמים הטילו עליהם שני קולבנות שלא לפחות מחציהם ולמעט ההקדש
הא חזינן מיהא שלכל חצי שקל דהוא שקל דרבנן כשפורעין לחנווני נותן קולבון להכרע והקולבון הוא חצי מעה כדפי' נמי צמנתי
צפ"ק דשקלים (דף ג' ט) הלכך לכ"ד של כסף ששוקל לקנות דינר של זהב שהוא י"ב שקלים דרבנן נותן י"ב קולבנות שהם שש מעה ושש
מעה כסף דינר ולפיכך לא כלל ההוא זוזא צדידי שמואל ולימא חומשא כל זה דקדק ר"מ (א) **א"ל** אי אמרת מעביר ע"ה דבריו
הוי בעל הבית **אמאי מעל.** דמה שהביא לו חלק קטן ורע חסוד כמו לא ניהא ליה דליפשו שטרי עלויה: **א"ל** ש"ה אמאי מעל.
וא"ת מעלת השליח אלל בטלית ויש לומר דסקל דעתין השתא כיון דאיתי ליה שוה שש בשלש אפילו מוסוף על
דבריו לא הוה אלף שלימותיה קעבד שכן היה דעתו שכן ימאל שם בשלש שקנה לו טלית צמותר אי נמי מעיקרא סלקא דעמיה מעל
אחלוק ומדרבנן מעל השליח אלל עכשו אפילו מדרבנן אמאי ימעול אי נמי השתא לא משמע ליה מעילה אטלית דסקלא דעמיה
הואיל וקנה שוה שש בשלש אותם שלש שנשאר הרי הם כמו חולין ומשני אטלית דמשום הכי לא נפקי לחולין:
כל שבין דהוה שוי תריסר. כן הוא ודאי כפירוש הקוטנרס תרתי סרי גדולים יתר מכפלים דהקונה הרבה צידד מוחלי גביה טפי
מחוקמה מעט ויש ספרים שכמו צבן צהדיא דהוה שוה טפי מתרתי סרי ולפיכך לא מעל צעל הבית שהרי העביר על דעתו
דמפסיד צעל הבית כך שאם היה קונה בשש הוה שוה יותר מכפלים והשתא אתי שפיר דצקטנית מעל שאפילו יקנה הרבה צידד משום
הכי לא מוחלי גביה טפי מאילו זבין צפרוטה אלל חס נפרש דחשיב לה מעביר אע"פ שלא היה שוה אלף תרתי סרי צמנחוס תימה חס כן
צקטנית אמאי מעל דהא פשיטא צקטנית נמי חס נתנו לו תחלה שוה שש בשלש כמו כן בשלש הנשארים היו נותנים לו שוה שש. מ"ר:
אמר